

Propietat intel·lectual en la tasca docent i investigadora del PDI

Núria Álvarez Díaz, Carme Besson Ribas
Servei de Biblioteques

Bellaterra, 14 de desembre de 2021

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

Objectius

- Conèixer els principals **conceptes** en l'àmbit dels **drets d'autor**: com protegir la vostra obra i com respectar les obres de tercers
- Aprendre què són les **licències Creative Commons**, com utilitzar-les i com trobar recursos amb llicències obertes
- Identificar quan es produeix **plagi**, conèixer les seves **repercussions** ètiques i legals i aprendre estratègies per evitar-lo
- Donar resposta als **dubtes** plantejats en el desenvolupament de la tasca docent i investigadora

Agenda

Part 1: Conceptes bàsics de propietat intel·lectual

Drets

- L'autor/a i els seus drets
- Què fer amb els drets d'explotació
- Llicències obertes:
  - Creative Commons
  - Opcions i menció a portada
- Obres de domini públic

Deures

- Incorporar imatges o textos d'altres
- Dret de cita i dret a la il·lustració
- Plagi
- Protecció de dades
- Publicació de dades
- Cessió de drets: imatge i entrevista

Part 2: Taller de resolució de dubtes

- Wuolah i altres plataformes digitals per compartir apunts
- Com actuar
- Altres dubtes plantejats

Comencem...

Trobareu aquesta presentació a

ddd.uab.cat/record/250107

1a Part

Conceptes bàsics de propietat intel·lectual

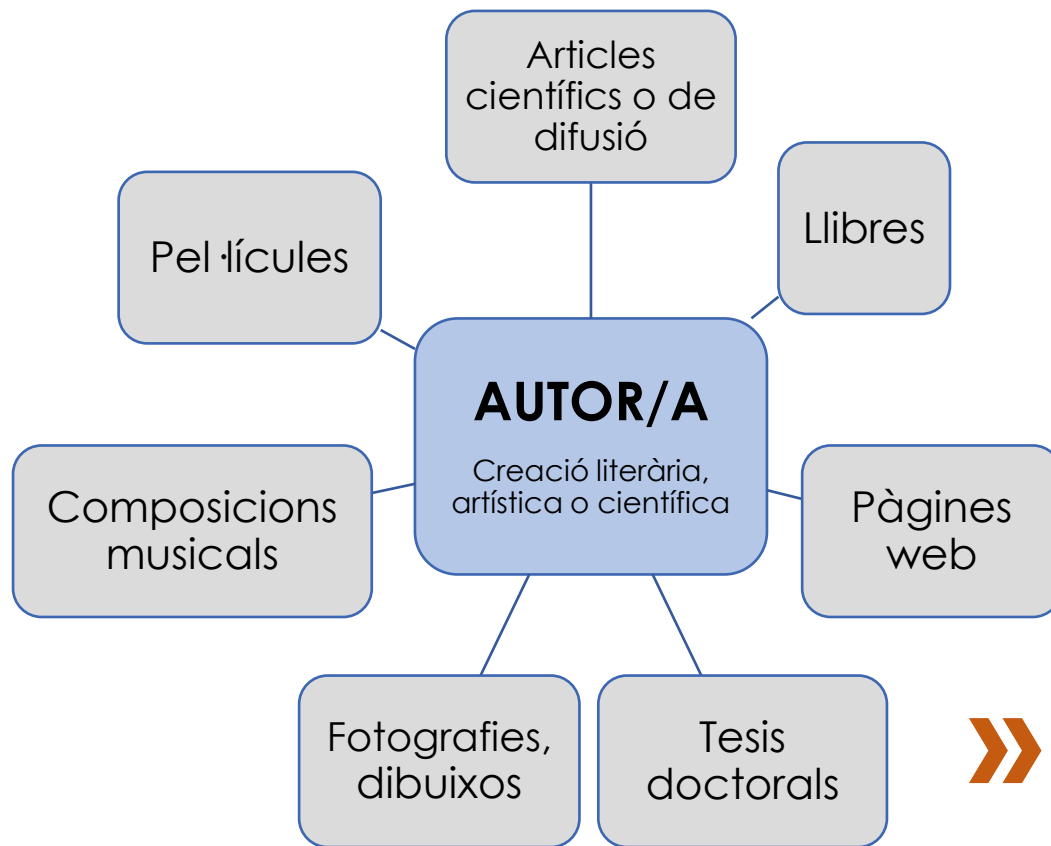
Drets

- L'autor/a i els seus drets
- Què fer amb els drets d'explotació
- Llicències obertes:
  - Creative Commons
  - Opcions i menció a portada
- Obres de domini públic

Deures

- Incorporar imatges o textos d'altres
- Dret de cita i dret a la il·lustració
- Plagi
- Protecció de dades
- Publicació de dades
- Cessió de drets: imatge i entrevista

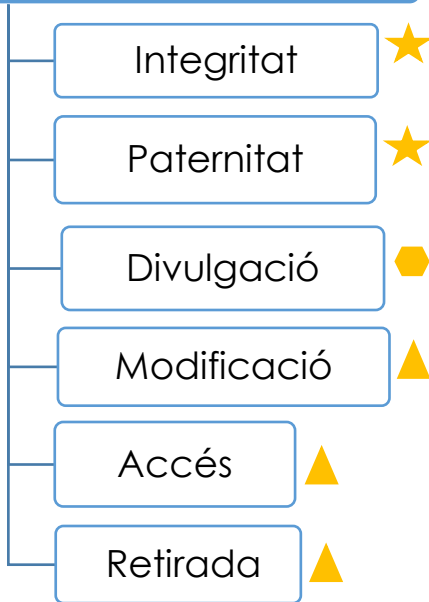
Autoria

» Automàticament
adquireix uns DRETS

Atribució de drets

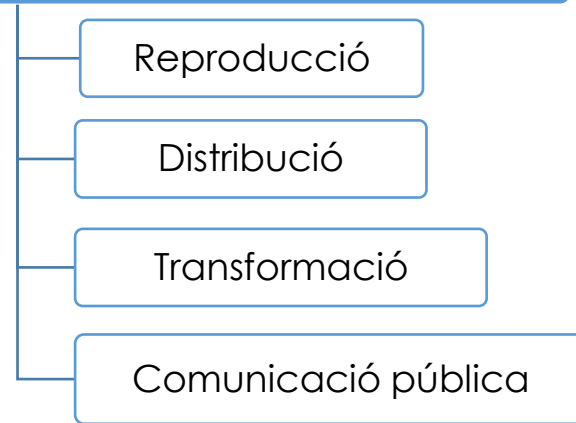
Drets morals

Intransferibles

★ Sense límit ▲ Vida autor ⬡ 70 anys després mort autor

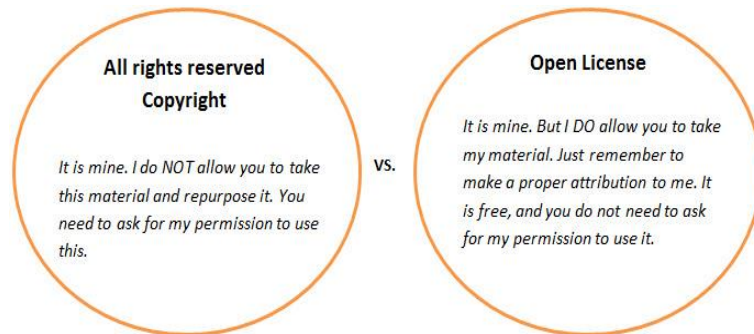
Drets patrimonials o d'exploració

Transferibles

Què es pot fer amb els drets d'exploració d'una obra?

- **Transferir-los** a tercers (editorial, congrés...) → pèrdua del control
- **Mantenir-los** incorporant una menció de drets que indica els usos permesos

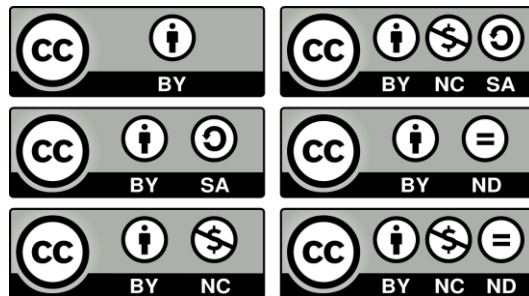

Llicències Creative Commons (CC)

Indiquen els usos permesos de l'obra a tercers, seguint els criteris de la [llei de propietat intel·lectual](#)

6 llicències a partir de la combinació de 4 criteris:

- **BY – Reconeixement.** Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi
- **NC – No Comercial.** No podeu fer un ús comercial de les obres derivades
- **SA – Compartir igual.** Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, heu de difondre les vostres creacions amb la mateixa llicència que l'obra original
- **ND – Sense Obra Derivada.** No podeu transformar l'obra per crear una obra derivada

Quan podeu emprar llicències CC?

- Revistes d'accés obert (diamants i daurades)
- Revistes d'editors amb qui s'ha fet un acord transformatiu (híbrides)
- Documents no publicats (recursos docents, estudis, informes...)

Copyright de l'editorial: la resta d'articles (*copyright transfer agreement*)

Tria de llicència CC

A partir d'un [formulari](#) senzill:

Característiques de la llicència

Les seleccions en aquest quadre actualitzaran la resta de quadres de la pàgina.

Voleu permetre que es comparteixin les adaptacions de la vostra obra?

Sí No Sí, mentre tothom la comparteixi de la mateixa manera.

Voleu permetre usos comercials de la vostra obra?

Sí No

Llicència escollida

Reconeixement-CompartirIgual 4.0 Internacional

Aquesta és una llicència de Cultura Lliure!

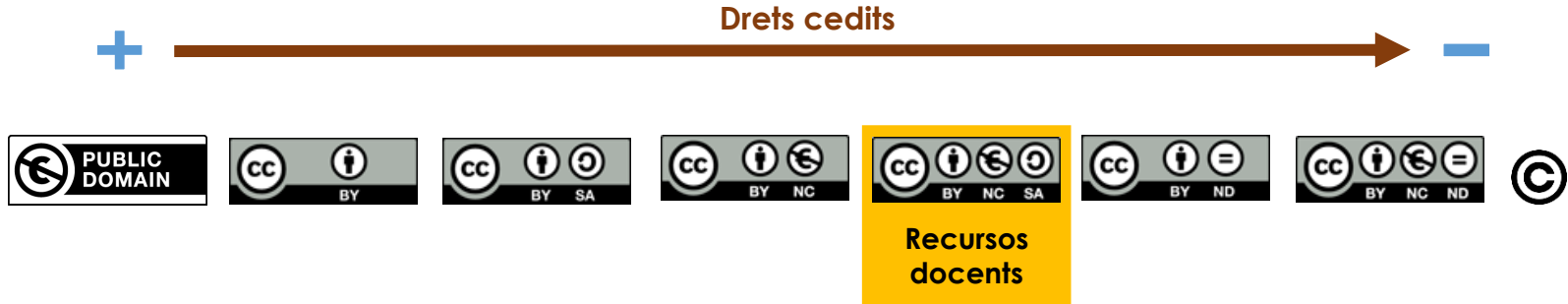

També podeu [descarregar](#) logos i imatges de les llicències per inserir-les a les vostres publicacions

Obres de domini públic

Obres literàries, artístiques o científiques quan venç el termini de protecció dels drets d'exploració. Com a regla general, aquests es mantenen fins a 70 anys després de la mort de l'autor. Després passen al domini públic i poden ser utilitzades lliurement citant autoria i font (legislació espanyola).

Llicències CC recomanades a la UAB (en procés de revisió)

No menció de drets =
Tots els drets reservats

I sempre podeu
demanar permís

... I ara toca respectar els drets dels altres

En elaboració d'una obra pròpia:
recursos docents, comunicacions a
congressos, estudis, informes...

Incorporar imatges o textos d'altres

1

Feu les vostres fotos o dissenys propis

2

Utilitzeu continguts d'accés obert

Empreu el filtre “drets utilització” en la [cerca avançada](#) de Google

+ [informació d'ajuda \(CEDEC\)](#)

Busqueu en cercadors d'imatges i sons que trobeu a la guia [Recursos audiovisuals i drets d'autor](#)

A les llicències CC l'autor/a indica què es pot fer sense demanar-li permís

3

Si utilitzeu continguts protegits...
Podeu acollir-vos al DRET DE CITA

4

Si no podeu acollir-vos al dret de cita...
Cal el **PERMÍS de l'autor/a** per escrit i per un ús concret

Recordeu: **SEMPRE** cal indicar **autor i font**

Dret de cita

Facultat que es dóna a qualsevol usuari per incorporar part d'una obra protegida en una de pròpia, de forma limitada, **sense haver de demanar autorització a l'autor**.

Es pot fer ús del dret de cita quan es compleixin aquestes **5 condicions simultàniament**:

- ✓ Finalitat docent o investigadora
- ✓ Finalitat d'il·lustrar explicacions (anàlisi, comentari o judici crític)
- ✓ De forma proporcionada (imatges senceres)
- ✓ Sobre imatges i textos ja divulgats
- ✓ Citant font i autor/a del document original

Dret a la il·lustració en l'ensenyament

Facultat del professorat per reproduir, distribuir o comunicar públicament petits fragments d'una obra **sense el permís de l'autor/a**. Requisits:

✓ Obres ja divulgades

✓ Petits fragments de l'obra (en obres plàstiques –fotografies- es permet ús complet)

✓ Objectiu d'il·lustrar l'activitat educativa o d'investigació científica a l'aula

✓ Sense finalitat lucrativa

✓ Exclosa la reproducció de llibres de text o manuals universitaris

✓ Citant font i autor/a de l'obra

Plagi

Ocultar les fonts utilitzades i fer passar per nostres idees o fragments de text que s'han copiat d'altres treballs.

Com evitar el plagi?

CITANT qualsevol dada, imatge o text

- ✓ Hem de respectar la paternitat
- ✓ Cal justificar la pròpia recerca

PARAFRASEJANT: explicant amb les vostres pròpies paraules el que ha dit una altra persona

Més informació:

- [Citacions i bibliografia](#) - Biblioteques
- [Urkund](#), programa disponible per a les aules Moodle de la UAB - Servei d'Informàtica
- [Categoria Plagi](#) - Web de Propietat Intel·lectual i Accés Obert

UAB INICI QUÈ ÉS? MARC LEGAL Seleccioneu l'Id Tecnologia de Google Traductor

PROPIETAT INTEL·LECTUAL I ACCÉS OBERT

RESOLEU ELS VOSTRES DUBTES

Aquest web conté un recull de preguntes més freqüents (PMF) que aporten informació en matèria de propietat intel·lectual i accés obert, de caràcter orientatiu i sense que es puguin considerar, en cap cas, assessorament jurídic per part de la Universitat Autònoma de Barcelona. Hi podeu accedir fent una cerca a la casella o bé navegant per les carpetes temàtiques. El web ha estat preparat i redactat en Català, tot i que s'ofereix la traducció a l'Espanyol i a l'Anglès, les quals són meres traduccions automàtiques realitzades amb programaris de traducció automàtica que podrien contenir imprecisions respecte la versió catalana.

Cerqueu les paraules que defineixen la vostra consulta, en català. Si escriviu una paraula o una frase entre cometes, als resultats només s'inclouen pàgines amb les mateixes paraules en ordre idèntic al contingut de les cometes.

- Accés obert**
 Informació científica en accés obert.
4 PREGUNTES
- Creative Commons**
 Llicències Creative Commons.
7 PREGUNTES
- Dades de recerca**
 Informació sobre els tipus de dades existents.
13 PREGUNTES
- Dades personals**
 Informació sobre la protecció de dades.
20 PREGUNTES
- Dipòsit digital de documents**
 Publicació de la producció científica al Dipòsit Digital de Documents de la Universitat (DDD).
9 PREGUNTES
- Docència i material docent**
 Elaboració, ús i publicació de materials docents.
13 PREGUNTES
- Generalitats**
40 PREGUNTES
- Imatges i Audiovisuals**
 Informació sobre el dret d'imatge i el tractament d'obres i gravacions audiovisuals.
18 PREGUNTES
- Plagi**
 Informació sobre la còpia de textos acadèmics.
9 PREGUNTES
- Publicació**
 Publicació de llibres i revistes.
17 PREGUNTES
- Recursos digitals**
 Condicions d'ús dels recursos digitals contractats per la UAB.
5 PREGUNTES
- Tesis doctorals**
 Registre i publicació de la tesi doctoral.
10 PREGUNTES

www.uab.cat/propietat-intellectual

Imatges i Audiovisuals

Es pot fer comunicació pública d'un curtmetratge, anunci publicitari... elaborat en el marc d'una assignatura de la Universitat?

Publicat el 12 de juliol de 2016

NO HEM RESOLT EL TEU DUBTE?

Les creacions fetes en el marc d'una assignatura, tenen propietat intel·lectual que qualsevol altra obra audio

Cal l'autorització de tots els autors de l'obra per a poder ser projectada (DDD, projecció a l'aula...).

17+

Servei d'Autenticació Ce

Per accedir a aquest servei cal introduir el codi d'usuari (NIU) i la password a les caselles corresponents.

Usuari:

1234567

Contrasenya:

INICIA SESSIÓ

Heu oblidat el NIU o la

Universitat Autònoma de Barcelona

PROPIETAT INTEL·LECTUAL I ACCÉS OBERT

RESOLEU ELS VOSTRES DUBTES

Realitza una consulta

Podem realitzar la vostra consulta a través del formulari següent, o fer clic aquí per revisar les vostres Preguntes i Respostes.

Nom i cognoms

Adreça de correu-e de la UAB

Consulta

Col·lectiu

PROFESSOR/INVESTIGADOR

Tema de la consulta:

ELABORACIÓ I PUBLICACIÓ DE MATERIALS DOC

Bon dia.

Hi ha un document gràfic molt explicatiu d'una part de la matèria que imparteixo a la meua assignatura. Puc passar aquest video en la meua classe o estaré infringint drets de propietat intel·lectual ?

Gràcies.

ENVIAR CONSULTA

NETejar FORMULARI

Aspectes ètics i legals del plagi

Ètics

- ✓ Conseqüència: manca de credibilitat de persones i institucions
- ✓ Pràctica antieducativa: el plagi va en contra del mateix interès de la persona que el comet
- ✓ Obstacle per a l'avenç de la ciència i per al comportament ètic

Legals

- ✓ Via civil ([Llei de Propietat Intel·lectual](#), articles 138 a 143)
- ✓ Via penal ([Codi Penal](#), articles 270 a 272)
- ✓ Via administrativa ([Llei de Serveis de la Societat de la Informació](#), article 8)

Autoplagi

L'autor/a torna a publicar una obra en la seva totalitat o reutilitza parts d'un text prèviament escrit i el presenta com a nou i original.

Tipus d'autoplagi: publicacions duplicades, redundants, augmentades i/o segmentades

Si esteu **reutilitzant** una obra o part d'una obra ja publicada es pot estar infringint els drets d'autor de tercers, ocultar la pròpia autoria o pretendre que allò s'ha dit per primera vegada. Cal citar la font original

Més informació: [The ethics of self-plagiarism](#)

Protecció de dades

Dades de caràcter personal:

Nom i cognoms, DNI, passaport, NIU, adreça postal o electrònica, edat, sexe, data de naixement, nacionalitat, adreça IP de l'ordinador, fotografies, veu, dades de geolocalització, etc.

Categories especials de dades:

dades personals que revelen informació considerada especialment sensible i mereixedora d'una protecció reforçada. Tenen especial influència en els **drets fonamentals, les llibertats públiques de la persona i la seva intimitat**

- Revelen ideologia, afiliació sindical, religió i creences
- Origen racial, salut, orientació sexual o vida sexual
- Genètiques
- Biomètriques

Publicació de dades

- Per a poder publicar qualsevol dada (al campus virtual, DDD, web, blogs, xarxes socials...) **CAL SEMPRE el consentiment previ**. Amb dades de categories especials el consentiment ha de ser explícit. L'afectat ha de cedir **per escrit** els seus drets, especificant per a què s'utilitzaran les seves dades. El **consentiment no pot ser mai tàcit** (*"si no dius que no, entenc que sí"*).
- **Menors d'edat**: d'acord amb la LOPD, poden donar ells mateixos el consentiment a partir dels 14 anys, sense intervenció de pares o tutors.
- Dades sotmeses a un procés d'**anonimització**: no cal disposar del permís de publicació però sí d'un permís previ de cessió de dades per realitzar la investigació.
- En cas de **no tenir permís** en acabar el treball, amb caràcter general, s'ha de destruir la informació des del moment en què ja no és necessària per a la finalitat per a la qual van ser recollides les dades.

Més informació:

[Protecció de dades \(UAB\)](#)

[Reglament General de Protecció de Dades \(Autoritat Catalana de Protecció de Dades\)](#)

Cessió dels drets d'imatge

Per incloure **imatges que heu pres a d'altres persones** cal disposar d'un **document de cessió dels drets d'imatge**.

Aquest n'és un [model](#):

CESSIÓ DE DRETS D'IMATGE I D'EXPLOTACIÓ D'ENREGISTRAMENT DE VÍDEO I FOTOGRAFIA

Jo, *[nom sencer de la persona que serà fotografiada i/o enregistrada]*

Amb DNI *[de la persona que serà fotografia i/o enregistrada]*

Faig constar:

- Que autoritzo a que la meua imatge pugui aparèixer en imatges i vídeos enregistrats per *[nom sencer de l'alumne]* que tingui com a objectiu *[nom de l'activitat o treball]* i, conseqüentment, reconec que l'esmentada difusió no suposa menyspreu al meu honor, prestigi, ni constitueix cap intromissió il·legítima de la meua intimitat d'acord amb allò que estableix la llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat sobre els materials que puguin derivar-se d'aquests enregistraments, cedeixo a *[nom sencer i DNI de l'alumne]*, tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per tot el món i per tot el temps de la seva durada.
- Que conec que l'esmentat *[nom de l'activitat o treball]* és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) per la qual cosa, signo aquest document de conformitat amb allò establert al Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals, i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD) reconeixent que he estat degudament informat per part de la UAB que puc exercir els meus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament i portabilitat respecte de les meves dades enviant un escrit, acompanyant una fotocòpia del DNI, dirigida a la Secretaria General, Edifici Rectorat, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).

Font: Blog de Propietat Intel·lectual i Accés Obert. <http://blogs.uab.cat/dretsautor/2016/07/12/que-es-un-document-de-cessio-de-drets-dimatge-i-dexplotacio-denregistrament-de-video-i-fotografia-i-en-quins-casos-cal-fer-ne-us> [Consulta 16/09/2021]

Reproducció d'entrevistes

Per incloure la **reproducció total o parcial d'entrevistes o opinions** cal disposar d'un **document de cessió dels drets de reproducció**.

Aquest n'és un [model](#):

CESSIÓ DE DRETS D'ENTREVISTES

Jo, *[nom sencer de la persona que ha estat entrevistada]*

Amb DNI *[de la persona que ha estat entrevistada]*

Faig constar:

- Que autoritzo que les meves opinions i consideracions recollides mitjançant entrevista cedida a *[Nom i cognoms de l'alumne]* amb DNI *[DNI de l'alumne]* i que té com a objectiu l'elaboració del *[Treball de Fi de Grau, Tesi doctoral, etc.]* siguin reproduïdes parcialment o totalment en el treball.
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat intel·lectual sobre *[l'entrevista XX]*, cedeixo a *[Nom i cognoms de l'alumne]* amb DNI *[DNI de l'alumne]* tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per a tot el món i per tot el temps de la seva durada.
- Que conec que el *[Treball de Fi de Grau, Tesi doctoral, etc.]* és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) <http://ddd.uab.cat> o qualsevol altre mitjà que la UAB cregui adient.

I perquè així consti signo la present,

Font: Blog de Propietat Intel·lectual i Accés Obert. <http://blogs.uab.cat/dretsautor/2016/03/07/es-pot-incorporar-en-un-treball-de-fi-de-grau-la-transcripcio-total-o-parcial-duna-entrevista-que-lautor-del-tfg-ha-hagut-de-portar-a-terme> [Consulta 16/09/2021]

2a part

Taller de resolució de dubtes

- Wuolah i altres plataformes digitals per compartir apunts
- Com actuar
- Altres dubtes plantejats

Wuolah i altres plataformes digitals per compartir apunts

Els propietaris de les plataformes cedeixen espais per allotjar i fer comunicació pública dels apunts i l'usuari registrat és el responsable dels continguts pujats a la plataforma.

Consulteu l'[apartat legal](#)!

WUOLAH

 [web](#)

<https://wuolah.zendesk.com/hc/es/categories/360002084200--COPYRIGHT->

Preguntas frecuentes > Copyright

docsity

 [web](#)

<https://www.docsity.com/es/pag/terms-and-conditions/>

Apartats 4 (Garantías y responsabilidades del usuario para los contenidos cargados) i 6 (Eliminar contenidos digitales)

StuDocu

 [web](#)

<https://help.studocu.com/hc/es/sections/360010059371-Copyright->

Preguntas frecuentes > Copyright

Com actuar: prevenció

Bons hàbits a l'hora d'elaborar els materials docents:

1. Mencionant clarament a la portada:

- **Autoria:** [nom ben identificat + filiació institucional](#). Recomanació: ORCID
- **Lloc i data**
- **Menció de drets:** la UAB té els drets d'explotació i recomana CC-BY-NC-SA. Indicació:

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

2. Publicant en accés obert (DDD) on queda visible autoria i data

L'autor/a d'una obra té els **drets morals i d'explotació intel·lectual** sobre la seva obra.

No obstant això, en el cas dels **autors assalariats**, d'acord amb l'article 51 de la [Llei de Propietat Intel·lectual](#) es presumeix que els **drets** d'explotació dels autors assalariats han estat **cedits en exclusiva a l'empresari**.

La [Llei 6/2001 Orgànica d'Universitats](#) (article 80.5) estableix que forma part del **patrimoni de la Universitat els drets de propietat industrial i intel·lectual** dels que sigui titular com a conseqüència de l'acompliment per part del seu personal de les funcions que li són pròpies.

Com actuar: vulneració de drets

En casos de sospita cal:

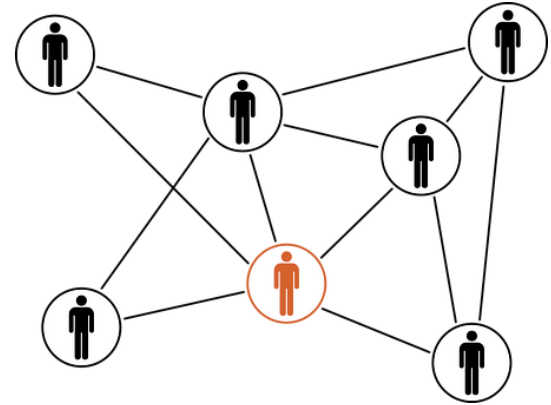
1. Estudiar i valorar si els documents penjats a la plataforma **tenen alçada creativa i podien ser transformats (no hi ha plagi)**.
2. Si es considera que els materials docents han estat plagiats, cal que el professorat els identifiqui i requereixi a la plataforma la seva retirada.
3. En cas que la plataforma no retiri aquests materials, la UAB emprendreà les accions legals oportunes.

Exemple de Wuolah:

<https://wuolah.zendesk.com/hc/es/articles/360010058299--C%C3%B3mo-puedo-reportar-un-documento-por-Copyright->

Com actuar: envers l'alumnat

Fomentant el coneixement en matèria de **drets d'autor**

Citacions i bibliografia

ESTIL DE CITACIÓ	ÀREA D'ESTUDI	GUIA BÀSICA
ISO-690	Multidisciplinar	
ACS	Química	
AIP	Física, Astronomia	
APA	Comunicació, Dret, Psicologia, Econòmiques	
APSA	Ciències polítiques	
ASA	Sociologia	
Chicago	Econòmiques, Humanitats	
Council of Science Editors (CSE)	Ciències de la Vida, Veterinària	
Harvard	Ciències, Econòmiques	
IEEE	Enginyeria	
MLA	Llengua i Lingüística	
NLM	Ciències de la Salut, Veterinària	
Vancouver	Ciències de la Salut	

Com citar i elaborar la bibliografia

Si esteu redactant un [treball acadèmic o d'investigació](#) (TFG, TFM, tesi doctoral...), heu de saber com citar i com elaborar la bibliografia o la llista de referències bibliogràfiques.

- ✓ Què és citar?
- ✓ Per què cal citar?
- ✓ Què és una citació?
- ✓ Què cal citar?
- ✓ Estils de citació
- ✓ Programari per gestionar la bibliografia i les citacions
- ✓ El plagi
- ✓ Per saber-ne més

Mendeley Institucional

Campus virtual de la UAB

Cursos de formació

- Fonts d'informació per matèria
- Com cercar informació
- Eines i recursos per realitzar el treball acadèmic
- Drets d'autor
- WoS, Scopus

- Eines i recursos per realitzar el treball acadèmic (TFG, TFM o Tesi)
- Citacions amb estil ACS, APA, CSE, IEEE, MLA o NLM
- Mendeley

En 3 idiomes!

Cursos de formació

La formació d'usuaris de les Biblioteques UAB es planteja per tal de formar i capacitar els usuaris en l'ús dels seus serveis i fons i en el maneig de les fonts d'informació i recursos que ofereixen les Biblioteques UAB. I així fomentar en els usuaris coneixements, actituds i aptituds que facilitin el seu desenvolupament autònom en els nous entorns d'aprenentatge i investigació, promovent les habilitats i competències bàsiques de l'alfabetització informacional.

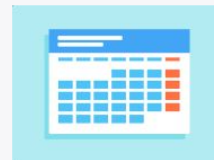
Les biblioteques de la UAB organitzen diverses activitats de formació dirigides a tota la comunitat universitària amb l'objectiu de:

- donar a conèixer els recursos, eines i serveis disponibles.
- proporcionar eines per maximitzar la cerca, la gestió i l'ús de la informació per poder realitzar els vostres treballs acadèmics.

Us oferim cursos presencials, telepresencials i virtuals. Els cursos són gratuïts.

- ✓ Cursos presencials o telepresencials
- ✓ Cursos virtuals Moodle del Campus virtual UAB
- ✓ Cursos a la carta
- ✓ Visites a la carta sol·licitades pel PDI
- ✓ Servei d'assessorament en línia
- ✓ Calendari de formació

Calendari de formació

Cursos MOOC UAB

Oferta formativa de la UAB a Coursera

Altres dubtes plantejats

1- Com a professor, fins a quin punt podem fer servir material creat per altres persones amb fins docents?

Depenent de la menció de drets d'aquests materials. Si és un material obert i permet la reutilització caldrà fixar-se en els usos permesos de la llicència. Si són tots els drets reservats o no hi ha menció de drets, caldrà veure si et pots acollir al dret de cita (5 condicions simultànies). En cas contrari, es pot demanar permís per escrit i per a un sol ús al propietari dels drets d'explotació.

2- I per altra banda, fins a quin punt els alumnes poden fer ús dels nostres apunts? Per exemple, penjar a una web els nostres apunts, guions o fins i tot models d'examen.

Els alumnes han de respectar la menció de drets que tingueu als vostres apunts. Si no tenen menció de drets hi ha d'haver l'autoria perquè et puguin citar, si s'acullen al dret de cita.

3- Com puc protegir el material docent de creació pròpia per tal que no sigui distribuït amb fins lucratiu a través de pàgines web que comercialitzen apunts (com per exemple, Wuolah o Unybook)?

La llicència CC recomanada per a materials docents és BY-NC-SA que incorpora la finalitat per a usos NO lucratiu (o sigui, que lucrar-se no és permès). Seguiu les indicacions de les bones pràctiques:

Com actuar: prevenció

Bons hàbits a l'hora d'elaborar els materials docents:

- Mencionant clarament a la portada:**
  - **Autoria:** [nom ben identificat + filiació institucional](#). Recomanació: ORCID
  - **Lloc i data**
  - **Menció de drets:** la UAB té els drets d'explotació i recomana CC-BY-NC-SA. Indicació:

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
- Publicant en accés obert (DDD) on queda visible autoria i data**

4- Què haig de fer si detecto que aquest material ha sigut utilitzat de forma fraudulenta pel meu alumnat, malgrat que són coneixedors de la declaració responsable que signen en entrar en el Campus Virtual? A qui m'haig de dirigir?

Com actuar: vulneració de drets

En casos de sospita cal:

1. Estudiar i valorar si els materials docents penjats a la plataforma **tenen alçada creativa i podien ser transformats (no hi ha plagit)**.
2. Si es considera que els materials docents han estat plagiat, cal que el professorat els identifiqui i requereixi a la plataforma la seva retirada.
3. En cas que la plataforma no retiri aquests materials, la UAB emprendreà les accions legals oportunes.

Exemple de Wuolah:

<https://wuolah.zendesk.com/hc/es/articles/360010058299-C%C3%B3mo-puedo-reportar-un-documento-por-Copyright>

31

5- Com puc convèncer els meus companys professors que, per por de veure mercadejat el seu material docent, han decidit no posar-lo a disposició del seu alumnat?

La vulneració de drets pot existir igualment, malgrat no disposar del document en el Campus Virtual: es pot gravar, es poden prendre apunts i crear un arxiu digital després, etc. La millor defensa és publicar-los amb una menció de drets, perquè això constitueix una prova que pot demostrar l'autoria original. Per exemple: al DDD hi consta la data de creació i es pot fer servir com a prova en cas de vulneració de drets.

6- En cas que vulgui que el material docent sigui Open Access, quina és la llicència Creative Commons que m'aconselleu?

La Universitat, com a titular dels drets d'explotació, recomana la llicència CC-BY-NC-SA.

7- Recomaneu que tot el material penjat al Campus Virtual porti alguna nota o marca d'aigua advertint que està sotmès a protecció de la propietat intel·lectual?

El recurs ha d'incloure la menció de drets amb els usos permesos. Si es posa al principi del document t'assegures que qui el consulti l'ha vist segur. La manera d'incloure sovint pot venir determinada pel tipus de recurs: sonor, vídeo, doc, ppt...

8- Què haig de fer si vull reproduir una imatge (que està protegida amb copyright) dins del material docent que penjo al Campus Virtual de la meva assignatura?

Això implica fer ús del dret d'explotació de transformació i, per tant, s'ha de demanar permís al titular dels drets d'explotació, excepte en el cas de fer ús del dret de cita o del dret a la il·lustració en l'ensenyament.

Dret de cita

Facultat que es dona a qualsevol usuari per incorporar part d'una obra protegida en una de pròpia, de forma limitada, **sense haver de demanar autorització a l'autor**.

Es pot fer ús del dret de cita quan es compleixin aquestes **5 condicions simultàniament**:

- ✓ Finalitat docent o investigadora
- ✓ Finalitat d'il·lustrar explicacions (anàlisi, comentari o judici crític)
- ✓ De forma proporcionada (imatges senceres)
- ✓ sobre imatges i textos ja divulgats
- ✓ Citant font i autor/a del document original

Dret a la il·lustració en l'ensenyament

Facultat del professorat per reproduir, distribuir o comunicar públicament petits fragments d'una obra **sense el permís de l'autor/a**. Requisits:

- ✓ Obres ja divulgades
- ✓ Petits fragments de l'obra (en obres plàstiques -fotografies- es permet ús complet)
- ✓ Objectiu d'il·lustrar l'activitat educativa o d'investigació científica a l'aula
- ✓ Sense finalitat lucrativa
- ✓ Exclosa la reproducció de llibres de text o manuals universitaris
- ✓ Citant font i autor/a de l'obra

9- I si modifico, adapto o canvio l'idioma de les etiquetes d'una imatge (que està protegida amb copyright)?

Això implica fer ús del dret d'explotació de transformació i, per tant, s'ha de demanar permís al titular dels drets d'explotació.

10- Què passa quan la plataforma cobra per distribuir una còpia impresa d'una obra de tercers?

Si no has donat permís i tens la teva obra protegida amb Tots els drets reservats o amb una llicència oberta que inclou el criteri NC, es considera que està vulnerant drets.

11- Puc publicar al Campus Virtual i al DDD els materials que necessito posar a disposició dels alumnes?

I tant! No obstant, publicar materials al Campus Virtual i al DDD suposa fer ús del dret d'explotació de "Comunicació pública", per tant, cal estar en possessió dels drets d'explotació de les obres o disposar dels permisos corresponents per no incórrer en la vulneració de drets de tercers.

En el cas de publicacions de recursos pels quals la UAB paga una subscripció s'ha de proporcionar l'enllaç al document des del Campus Virtual (el que no s'ha de fer és penjar l'article sencer).

12- Qui pot resoldre els meus dubtes sobre propietat intel·lectual a partir d'ara?

Al blog de Propietat Intel·lectual i Accés Obert (<http://www.uab.cat/propietat-intellectual>) es donen indicacions de què fer en determinades situacions (ex. Plagi) i es posaran a l'abast determinats recursos. Aquest blog té més de 200 PMF i si no trobeu la informació que necessiteu podeu formular una pregunta.

PROPIETAT INTEL·LECTUAL I ACCÉS OBERT

RESOLEU ELS VOSTRES DUBTES

Aquest web conté un recull de preguntes més freqüents (PMF) que aporten informació en matèria de propietat intel·lectual i accés obert, de caràcter orientatiu i sense que es puguin considerar, en cap cas, assessorament jurídic per part de la Universitat Autònoma de Barcelona. Hi podeu accedir fent una cerca a la casella o bé navegant per les carpetes temàtiques. El web ha estat preparat i redactat en Català, tot i que s'ofereix la traducció a l'Espanyol i a l'Anglès, les quals són meres traduccions automàtiques realitzades amb programaris de traducció automàtica que podrien contenir imprecisions respecte la versió catalana.

Cerqueu les paraules que defineixen la vostra consulta, en català. Si escriviu una paraula o una frase entre cometes, als resultats només s'inclouen pàgines amb les mateixes paraules en ordre idèntic al contingut de les cometes.

📁 Accés obert

Informació científica en accés obert.

17 PREGUNTES

📁 Creative Commons

Llicències Creative Commons.

7 PREGUNTES

📁 Dades de recerca

Informació sobre els tipus de dades existents.

13 PREGUNTES

📁 Dades personals

Informació sobre la protecció de dades.

21 PREGUNTES

📁 Dipòsit digital de documents

Publicació de la producció científica al Dipòsit Digital de Documents de la Universitat (DDD).

9 PREGUNTES

📁 Docència i material docent

Elaboració, ús i publicació de materials docents.

13 PREGUNTES

www.uab.cat/propietat-intellectual

Bibliografia

[Política institucional d'accés obert de la Universitat Autònoma de Barcelona](#) (novembre 2021. En revisió)

[Política institucional d'accés obert per a les dades de recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona - 2020](#) (tenir ORCID, gratuït datasets màxim 25 GB, assignació de DOI...)

[Dipòsit Digital de Documents de la UAB – DDD](#) – repositori institucional

Font de les imatges

- Wikimedia Commons: [copyright versus open license](#), [copyright](#), [CC](#), [licències CC](#)
- Pixabay: [diamant](#), [or](#), [tracte mans](#), [treball amb pc](#), [carretera](#), [xarxa persones](#), [balança](#)
- Free SVG: [globe](#)
- Pxhere: [bombetes portada](#)

Moltes gràcies!